

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-350/24 – 1

Lieta C-350/24

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2024. gada 14. maijs

Iesniedzējtiesa:

Cour de cassation (Francija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2024. gada 3. maijs

Prasītāja:

HJ

Atbildētāja:

Crédit agricole Corporate & Investment Bank

[..]

COUR DE CASSATION [KASĀCIJAS TIESA]

[..]

PLĒNUMS

Publiskā tiesas sēde **2024. gada 3. maijā**

- Lūgums sniegt prejudiciālu
nolēmumu
Eiropas Savienības Tiesai
- Tiesvedības apturēšana

[..]

FRANCIJAS REPUBLIKA

FRANCIJAS TAUTAS VĀRDĀ

LV

KASĀCIJAS TIESAS SPRIEDUMS, sanākot PLĒNUMĀ, 2024. GADA
3. MAIJS

HJ, kuras dzīvesvietas adrese ir [...] *Courbevoie* (Francija), ir iesniegusi [...] apelācijas sūdzību [...] par *Cour d'appel de Versailles* [Versaļas apelācijas tiesas] 2021. gada 27. maija spriedumu, kas pieņemts strīdā starp HJ un *Crédit agricole Corporate & Investment Bank*, akciju sabiedrību, kuras juridiskā adrese ir [...] *Montrouge* [(Francija)], kas ir atbildētāja apelācijas sūdzībā.

Ar 2023. gada 18. oktobra spriedumu *chambre sociale de la Cour de cassation* [Kasācijas tiesas Sociālo lietu palāta] izlēma par kasācijas sūdzības izskatīšanas nodošanu plēnumam.

[..]

[..] [*Tiesvedības elementi*]

Kasācijas tiesa, sanākot plenārsēdē, [...] [*tiesvedības elementi*], apspriedusies saskaņā ar likumu, ir pasludinājusi šo spriedumu.

Fakti un tiesvedība

- 1 HJ tika pieņemta darbā sabiedrībā *Crédit agricole Corporate & Investment Bank* (*CACIB*) ar 2007. gada 17. janvāra līgumu. Pirms 2013. gada 28. augusta, kad viņai tika piešķirts slimības atvaļinājums, pēdējais ieņemamais amats viņai bija klientu informācijas sistēmu speciāliste Apvienotajā Karalistē.
- 2 Šo līgumu reglamentē Apvienotās Karalistes tiesību akti.
- 3 2013. gada 23. septembrī, uzskatot, ka ir cietusi no diskriminācijas dzimuma dēļ un psiholoģiskas vardarbības, HJ iesniedza prasību darba strīdu tiesā, prasot samaksāt dažādas summas saistībā ar darba līguma izpildi un kompensāciju.
- 4 Ar 2019. gada 26. jūnija spriedumu darba strīdu tiesa viņas prasības noraidīja.
- 5 Ar 2021. gada 27. maija spriedumu *cour d'appel de Versailles* nolēma, ka HJ nav norādījusi primāros faktus, kurus varētu ņemt vērā kā būtiskus apstākļus, no kuriem būtu iespējams secināt par diskrimināciju *Equality Act 2010* [2010. gada Likuma par vienlīdzību] 13.–19. un 136. panta izpratnē. Tā arī nosprieda, ka nav pierādīta diskriminējošas uzmākšanās esamība 26. panta izpratnē un represijas šī paša likuma 27. panta izpratnē.
- 6 HJ iesniedza kasācijas sūdzību.

Pamatu izklāsts

- 7 HJ pārmet, ka [apstrīdētajā] spriedumā ir noraidīti visi viņas prasījumi, it īpaši lūdzot atzīt un nospriest, ka viņa ir tikusi pakļauta diskriminācijai dzimuma dēļ, diskriminējošai uzmākšanās, kā arī represijām.
- 8 Pēc būtības tā apgalvo – tā kā Apelācijas tiesa, secīgi izvērtējot katru no tās norādītajām diskriminējošajām situācijām, ir uzskatījusi, ka tā nav norādījusi primāros faktus, kurus varētu ņemt vērā kā būtiskus apstākļus, lai raksturotu diskrimināciju 2010. gada Likuma par vienlīdzību izpratnē, Apelācijas tiesa ir pieņēmusi spriedumu, pamatojoties uz tādu Likuma par vienlīdzību interpretāciju, kas neatbilst Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. jūlija Direktīvas 2006/54/EK par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos, 19. pantam, saskaņā ar kuru tiesai ir jāveic faktu vispārējs novērtējums, lai noteiktu, vai tie rada diskriminācijas prezumpciju.
- 9 Turklāt tā apgalvo, ka, norādījusi, ka, lai gan no iesniegtajiem dokumentiem izriet, ka darbinieki, kas bija izmantojuši ekspatriāciju uzņēmumā, galvenokārt ir vīrieši, Apelācijas tiesa uzskatīja, ka šis fakts vien nav pietiekams, lai, trūkstot jebkādi informācijai par sieviešu ekspatriācijas pieteikumiem, radītu pieņēmumu par sieviešu diskrimināciju. Tā uzskata, ka, lemjot šādi, lai gan tas, ka lielākā daļa emigrējušo darbinieku bija vīrieši, ļāva pieņemt, ka pastāv netieša diskriminācija un ka tādējādi CACIB bija jāpierāda, ka [tās] starptautiskās mobilitātes sistēma nav diskriminējoša, Apelācijas tiesa, kas diskriminācijas pierādīšanas pienākumu uzlika darbiniekam, balstījās uz tādu 2010. gada Likuma par vienlīdzību normu interpretāciju, kas neatbilst 2006. gada 5. jūlija Direktīvas 2006/54/EK 19. pantam.

Atbilstošie tiesību principi un normas

I – Eiropas Savienības tiesību normas

- 10 [Eiropas Savienības Tiesas] [...] ieskatā, ar savstarpējas uzticēšanās principu katrai dalībvalstij ir noteikts pienākums uzskatīt, izņemot ārkārtas apstākļus, ka visas pārējās dalībvalstis ievēro Savienības tiesības, it īpaši šajās tiesībās atzītās pamattiesības ([...] Tiesas (plēnuma) atzinums, 2014. gada 18. decembris, 2/13, 191. punkts, ECLI:EU:C:2014:2454).
- 11 Eiropas Savienības tiesību pārākuma princips, kas nostiprināts [Tiesas] spriedumā [...] lietā *Costa* (spriedums, 1964. gada 15. jūlijs, *Costa/E.N.E.L.*, 6/64, ECLI:EU:C:1964:66) un raksturots kā “fundamentāls” (spriedums, 1973. gada 10. oktobris, *Variola/Itālijas Finanšu administrācija*, 34/73, Rec. 981, ECLI:EU:C:1973:101), prasa visām dalībvalstu iestādēm pilnībā piemērot dažādas Savienības tiesību normas, jo dalībvalstu tiesību akti nedrīkst ietekmēt šo dažādo

tiesību normu atzīto iedarbību šo valstu teritorijā (spriedums, 2019. gada 24. jūnijs, *Poplawski*, C-573/17, 54. punkts, ECLI:EU:C:2019:530).

- 12 Atbilstīgas interpretācijas pienākums, kas palīdz nodrošināt Eiropas Savienības tiesību normu pārākumu pār tām neatbilstošām valsts tiesību normām, izriet no dalībvalstu pienākuma direktīvas pastāvēšanas gadījumā sasniegt direktīvā paredzēto rezultātu un no to pienākuma saskaņā ar Līguma 5. pantu, tagad – [LESD] 4. panta 3. punktu, veikt visus attiecīgos vispārīgos vai īpašos pasākumus, lai nodrošinātu šā pienākuma izpildi. Tas gulstas uz visām dalībvalsts iestādēm, tostarp tiesu iestādēm, un saistībā ar strīdu starp privātpersonām (spriedums, 1984. gada 10. aprīlis, *Von Colson* un *Kamann*, 14/83, 26. punkts, ECLI:EU:C:1984:153). Šī judikatūra kopš tā laika tiek konsekventi piemērota. Tagad tā balstās uz LESD 288. panta trešo daļu (spriedums, 2018. gada 7. augusts, *Smith*, C-122/17, 39. punkts, ECLI:EU:C:2018:631).
- 13 Tiesa atgādina, ka valsts tiesību aktu atbilstīgas interpretācijas pienākumam ir zināmas robežas, jo tas nevar būt pamats valsts tiesību *contra legem* interpretācijai (spriedums, 2018. gada 4. oktobris, *Link Logistik NN*, C-384/17, 59. un 61. punkts, ECLI:EU:C:2018:810, spriedums, 2008. gada 15. aprīlis, *Impact/Minister for Agriculture and Food u.c.*, C-268/06, 100. punkts, ECLI:EU:C:2008:223).
- 14 Tomēr tā piebilst, ka valsts tiesai, kura, izskatot strīdu, kas ir saistīts ar kādu vispārēju Savienības tiesību principu, piemēram, nediskriminācijas principu, kas tiek konkretizēts kādā direktīvā, uzskata, ka nav iespējams interpretēt valsts tiesību aktus atbilstoši šai direktīvai, tomēr ir pienākums nodrošināt tiesisko aizsardzību, kas privātpersonām ir paredzēta Savienības tiesībās, un garantēt šo tiesību pilnīgu piemērošanu, vajadzības gadījumā nepiemērojot nevienu valsts tiesību normu, kas ir pretrunā šim principam (spriedums, 2010. gada 19. janvāris, *Kücükdeveci*, C-555/07, 51. punkts, EU:C:2010:21, spriedums (virspalāta), 2016. gada 19. aprīlis, *Dansk Industri*, C-441/14, 35. punkts, ECLI:EU:C:2016:278).

II – Direktīva 2006/54/EK

- 15 Direktīvas 2006/54/EK, kuras 2. un 5. apsvērumā ir atsauce uz Līguma 2. pantu un 3. panta 2. punktu, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. un 23. pantu, mērķis ir nodrošināt vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos. Tālab tajā ietverti noteikumi, lai īstenotu vienlīdzīgas attieksmes principu attiecībā uz piekļuvi nodarbinātībai, darba apstākļiem un profesionālajām sociālā nodrošinājuma sistēmām. Tajā arī ietverti noteikumi, lai nodrošinātu, ka šāda īstenošana ir efektīvāka, izveidojot atbilstošas procedūras.
- 16 Saskaņā ar direktīvas 30. apsvērumu “*dalībvalstu uzdevums ir jebkurā piemērotā procesa posmā ieviest noteikumus par pierādījumiem, kas ir labvēlīgāki prasītājiem*”. Tajā pašā apsvērumā ir arī norādīts, ka “*noteikumu pieņemšanai*

attiecībā uz pierādīšanas pienākumu ir liela nozīme, lai nodrošinātu vienlīdzības principa efektīvu piemērošanu. Kā Tiesa ir paziņojusi, tādēļ būtu jāizstrādā noteikums, lai nodrošinātu, ka pierādīšanas pienākums pāriet pie atbildētāja, ja tas ir *prima facie* diskriminācijas gadījums, izņemot attiecībā uz procesiem, kuros apstākļu izmeklēšana ir tiesas vai citas kompetentas valsts iestādes kompetencē. Tomēr jāprecizē, ka to faktu izvērtēšana, pēc kuriem var uzskatīt, ka ir notikusi tieša vai netieša diskriminācija, joprojām ir attiecīgās valsts iestādes kompetencē saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi.”

- 17 Šis direktīvas 19. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“Pierādīšanas pienākums

1. Dalībvalstis veic pasākumus, kas saskaņā ar attiecīgo valstu tiesu sistēmu ir vajadzīgi, lai nodrošinātu to, ka gadījumā, ja personā, kas uzskata sevi par cietušu tāpēc, ka viņai nav piemērots vienlīdzīgas attieksmes princips, tiesā vai kādā citā kompetentā iestādē uzrāda faktus, pēc kuriem var secināt, ka ir notikusi tieša vai netieša diskriminācija, tad pienākums pierādīt, ka nav noticis vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpums, ir atbildētājam.

2. 1. punkts nekavē dalībvalstis ieviest noteikumus par pierādījumiem, kur[i] prasītājiem ir vēl labvēlīgāk[i]. [..]”

III – Līgums par Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības

- 18 Saskaņā ar Līguma par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (EAEK), ko Eiropas Savienības Padome apstiprināja ar 2020. gada 30. janvāra Lēmumu (ES) 2020/135 (turpmāk tekstā – “Līgums”), noteikumiem Apvienotā Karaliste izstājas no Savienības, sākot no šā līguma spēkā stāšanās dienas – 2020. gada 1. februāra.
- 19 Tomēr līguma 126. pantā ir paredzēts pārejas periods, kas beidzas 2020. gada 31. decembrī un kura laikā Apvienotās Karalistes teritorijā turpinās piemērot ES tiesību aktus.
- 20 Saskaņā ar Līguma 127. panta 3. punktu “pārejas periodā saskaņā ar 1. punktu piemērojamās Savienības tiesības Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā rada tādas pašas tiesiskās sekas kā tās, kuras rodas Savienībā un tās dalībvalstīs, un tās interpretē un piemēro saskaņā ar tām pašām metodēm un vispārīgajiem principiem, kādus piemēro Savienībā”.

IV – 2010. gada Likums par vienlīdzību

- 21 2010. gada Likuma par vienlīdzību 136. pantā ir noteikts:

“(1) Šis pants ir piemērojams jebkurai tiesvedībai saistībā ar šā likuma pārkāpumu.

(2) *Ja pastāv fakti, no kuriem tiesa var secināt, ka persona (A) ir pārkāpusi attiecīgās tiesību normas, ja nav nekāda cita izskaidrojuma, tiesai ir jāuzskata, ka šis pārkāpums ir pierādīts.*

(3) *Bet (2.) daļa nav piemērojama, ja A pierāda, ka A nav pārkāpis attiecīgās tiesību normas.”*

V – Valsts tiesību akti attiecībā uz tiesas pienākumu, piemērojot ārvalsts tiesību aktus

- 22 Civilkodeksa 3. pantā, uz kura pamata, nepastāvot īpašam tiesiskajam regulējumam, Kasācijas tiesa ir izstrādājusi Francijas starptautisko privāttiesību principus, ir noteikts, ka “prevalējošas imperatīvas normas ir saistošas visiem, kas dzīvo attiecīgajā teritorijā. Nekustamo īpašumu, pat tādu, kas pieder ārvalstniekiem, regulē Francijas tiesību akti. Likumi par fizisko personu juridisko statusu un rīcībspēju attiecas uz Francijas pilsoņiem, arī ja tie dzīvo ārpus Francijas.”
- 23 Piemērojot šo tiesību normu, Kasācijas tiesa jo īpaši apstiprina, ka “Francijas tiesai, kas atzīst ārvalstu tiesību piemērojamību, ir pienākums pēc savas ierosmes vai pēc tās puses lūguma, kura uz to atsaucas, ar pušu palīdzību un vajadzības gadījumā personīgi izpētīt to saturu un atrisināt strīdus jautājumu saskaņā ar pozitīvajām ārvalstu tiesībām” (Kasācijas tiesa, Pirmā civillietu palāta, 2005. gada 28. jūnijs, [..], biļ. 2005, I, Nr. 289 ; Kasācijas tiesa, komercpalāta, 2005. gada 28. jūnijs [..], biļ. 2005, IV, Nr 138).
- 24 Kasācijas tiesa nolēm, ka tiesas, kas izskata lietu pēc būtības, ir suverēnas, piemērojot un interpretējot ārvalstu tiesības (Kasācijas tiesa, Pirmā civillietu palāta, 1993. gada 13. janvāris, biļ. 1993, I, Nr 14).

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojums

- 25 Apelācijas sūdzībā, pirmkārt, tiek uzdots jautājums par Apvienotās Karalistes izstāšanās no Eiropas Savienības ietekmi uz tās dalībvalsts tiesas lomu, kurai ir jāpiemēro Apvienotās Karalistes tiesību akti, ar kuriem ir transponēta Eiropas Savienības direktīva, saistībā ar tiesvedību, kas uzsākta pirms pārejas perioda beigām, ja tiesai, kurā celta prasība, ir jāpieņem spriedums pēc šī perioda beigām.
- 26 Faktu rašanās laikā (2007. gada 17. janvārī parakstītais darba līgums; apgalvotie diskriminācijas fakti laikposmā no 2010. līdz 2013. gadam), kā arī laikā, kad tika uzsākta tiesvedība (2013. gadā), un laikā, kad *Conseil de prud’hommes* [Darba tiesa] pasludināja spriedumu (2019. gadā), Apvienotā Karaliste bija Eiropas Savienības dalībvalsts. Savukārt dienā, kad Versaļas apelācijas tiesa pieņēma nolēmumu par apelācijas sūdzību, proti, 2021. gada 27. maijā, Apvienotā Karaliste bija izstājusies no Eiropas Savienības.

- 27 HJ norāda, ka tiesvedības faktu norises laikā Apvienotā Karaliste joprojām bija Eiropas Savienības daļa un tādējādi uz to attiecās Savienības tiesības, līdz ar to šis valsts tajā laikā spēkā esošās tiesības ir jāinterpretē saskaņā ar Savienības tiesību normām, neatkarīgi no tā, ka dienā, kad Apelācijas tiesa pieņēma nolēmumu, Apvienotās Karalistes tiesnesis vairs nevarēja uzdot prejudiciālu jautājumu Tiesai. Tā būtībā piebilst, ka, pat pieņemot, ka šī īpatnība varētu atbrīvot Apvienotās Karalistes tiesu no tās atbilstīgās interpretācijas pienākuma, Francijas tiesai savukārt ir šāds pienākums, jo tai ir jāpiemēro Eiropas Savienības dalībvalsts tiesību akti, kas bija spēkā strīdīgo faktu rašanās laikā.
- 28 CACIB būtībā apgalvo, ka Kasācijas tiesai nav pašai jālemj par citas dalībvalsts likuma saderību ar Savienības tiesībām un par attiecīgās dalībvalsts tiesu sniegtās interpretācijas spēkā esamību. Tā uzskata, ka Kasācijas tiesas kompetencē nav aizstāt sev ekvivalentu iestādi ārvalstīs, lai noteiktu ārvalstu pozitīvo tiesību virzienu, nedz arī paust nostāju par tās juridisko politiku un atbilstību Savienības tiesībām, kas ietilpst tikai Eiropas Savienības Tiesas vienojošajā kompetencē.
- 29 Ģenerālvokāte uzskata, ka ir jāiesniedz Tiesai lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu. Tā norāda, ka Līguma formulējums un it īpaši tas, ka tajā nav nekādu norāžu par to, kādi tiesību akti ir piemērojami tiesvedībai, kas dalībvalstu tiesās ierosināta pārejas periodā, bet vēl nav pabeigta pēc tā beigām, rada šaubas par to, vai Savienības tiesības joprojām bija piemērojamas, kad Apelācijas tiesa pieņēma pārsūdzēto spriedumu.
- 30 Tiesa uzskata, ka šajā jautājumā pastāv pamatotas šaubas.
- 31 Lai gan tiesvedība, kas tika uzsākta pirms Līguma 126. pantā paredzētā pārejas perioda beigām, uzsākšanas datumā bija pakļauta Savienības tiesību aktiem, tostarp Direktīvai 2006/54/EK, dienā, kad apelācijas tiesa 2021. gada 27. maijā pieņēma lēmumu, Līgumi un it īpaši Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 288. pants Apvienotās Karalistes tiesiskajā regulējumā vairs nebija spēkā.
- 32 Tādējādi, lai gan apgalvoto diskriminācijas faktu dienā strīdam bija piemērojams Direktīvas 2006/54/EK 19. pants, rodas jautājums, vai Līguma rezultātā ar atpakaļejošu spēku var tikt apšaubīta Savienības tiesību piemērošana un it īpaši tiesas pienākums interpretēt piemērojamās tiesības saskaņā ar šīm tiesībām.
- 33 Varētu uzskatīt, ka šajā datumā, pat ja daļa no Savienības tiesībām būtu saglabāta Apvienotās Karalistes tiesībās saskaņā ar Apvienotās Karalistes pieņemtajiem tiesību aktiem, neviens pienākums interpretēt šīs tiesības atbilstoši Savienības tiesībām nevar tikt pamatots ar Eiropas Savienības tiesībām.
- 34 Turpretim varētu arī uzskatīt, ka, tā kā faktiskie apstākļi ir notikuši pirms pārejas perioda beigām un tiesvedība ir uzsākta pirms pārejas perioda beigām, Apvienotās Karalistes tiesību akti, ar kuriem transponēts Direktīvas 2006/54/EK 19. pants, citas dalībvalsts tiesai ir jāinterpretē saskaņā ar Savienības tiesībām, pat ja tā pieņem nolēmumu pēc pārejas perioda beigām.

- 35 Līdz ar to ir jāinterpretē Līgums, lai noskaidrotu, vai Apvienotās Karalistes tiesību akti, ar kuriem transponēts Direktīvas 2006/54/EK 19. pants, tiesai, kas lemj pēc pārejas perioda beigām, ir jāuzskata par dalībvalsts tiesību aktiem, ar kuriem direktīva transponēta, jo fakti ir notikuši pirms šī datuma un/vai tiesvedība ir uzsākta pirms šī datuma.
- 36 Otrkārt, apelācijas sūdzībā tiek uzdots jautājums par to, vai pienākums interpretēt atbilstoši tās dalībvalsts tiesību aktiem, no kuras nāk tiesa, ir piemērojams arī tad, ja šai tiesai ir jāpiemēro citas dalībvalsts tiesību akti.
- 37 Būtībā HJ uzskata, ka, piemērojot no citas Eiropas Savienības dalībvalsts tiesību aktiem izrietošus noteikumus, Francijas tiesai kasācijas instances tiesas uzraudzībā ir jāprasa šos noteikumus interpretēt un piemērot atbilstoši Savienības tiesībām. Tā it īpaši apgalvo, ka, tā kā Kasācijas tiesa pārbauda tiesību aktu atbilstību starptautiskajām konvencijām, tai *a fortiori*, ja ir runa par Eiropas Savienības dalībvalsts tiesību aktiem, būtu jāpārbauda šo ārvalstu tiesību normu saderība ar Savienības tiesībām, atgādinot, ka saskaņā ar Savienības tiesību pārākuma pamatprincipu šīs tiesības ir saistošas visām Eiropas Savienības dalībvalstu tiesībām un ka šajā kontekstā Tiesa ir noteikusi valsts tiesu par Eiropas Savienības vispārējās jurisdikcijas tiesu. HJ atzīst, ka, ja Kasācijas tiesa uzskatītu, ka pastāv pamatotas šaubas par šāda pienākuma apjomu, tai par šo jautājumu būtu jāuzdod Tiesai prejudiciāls jautājums.
- 38 CACIB būtībā norāda, ka tiesību atzīšana jebkurai valsts tiesai apstrīdēt jebkuru citas valsts tiesību aktu, kas nav tās valsts tiesību akts, radītu ļoti delikātas problēmas un dalībvalstis to varētu uztvert kā savas suverenitātes pārkāpumu.
- 39 Ģenerālvokāte būtībā apgalvo, ka gadījumā, ja Tiesa atbildētu, ka Savienības tiesības patiešām ir piemērojamas, būtu jāpiemēro tās judikatūra par atbilstīgas interpretācijas principu, kas, šķiet, prasa ievērot šo principu, kad valsts tiesas piemēro citas dalībvalsts tiesību aktus. Tomēr tā norāda, pirmkārt, ka Tiesa nav tieši apstiprinājusi šāda pienākuma esamību un, otrkārt, ka tā ievērošana no visu dalībvalstu puses nozīmē Eiropas Savienības politisko attīstību, kas vērsta uz tik nozīmīgu integrāciju, ka šķiet, ka Tiesai ir jāuzdod jautājums arī par šo otro punktu.
- 40 Kasācijas tiesa uzskata, ka, lai nodrošinātu, ka Francijas valsts ievēro Savienības tiesību pārākumu, būtu jāmaina ārvalstu tiesību piemērošanas un interpretācijas kontroles raksturs, ja Francijas tiesai būtu jāizvērtē citas dalībvalsts tiesību akta atbilstība Savienības tiesībām.
- 41 Kasācijas tiesai ir zināms, ka kopš sprieduma *Marshall* lietā Tiesa uzskata, ka direktīva “*pati par sevi nevar radīt pienākumus attiecībā uz privātpersonām un līdz ar to uz to nevar atsaukties, vērsoties pret tām*” (spriedums, 1986. gada 26. februāris, *Marshall*, C-152/84, 48. punkts, ECLI:EU:C:1986:84).
- 42 Tomēr Tiesa arī norāda, ka, “*piemērojot valsts tiesību aktus, kas pieņemti pirms vai pēc direktīvas, valsts tiesai, kurai ir lūgts tos interpretēt, tas ir jādara, cik vien*

iespējams ņemot vērā direktīvas tekstu un mērķi, lai sasniegtu tajā paredzēto rezultātu un tādējādi panāktu atbilstību Līguma 189. panta trešajai daļai” (spriedums, 1990. gada 13. novembris, Marleasing, C-106/89, 8. punkts, ECLI:EU:C:1990:395).

- 43 Ciktāl saskaņā ar spriedumu lietā *Von Colson* un *Kaman* (minēts šā lēmuma 12. punktā) atbilstīgas interpretācijas princips ir saistošs valsts tiesām kā tās dalībvalsts iestādei, kurai ir pienākums ieviest direktīvas savā valsts tiesību sistēmā, to pašu nevar izslēgt gadījumā, ja šai tiesai ir jāpiemēro citas dalībvalsts valsts tiesību akti.
- 44 Šajā sakarā Tiesa ir norādījusi, ka “*tiesai, kura izskata tādu lietu [..], ir jāpiemēro tās valsts tiesību akti, kuras tiesas ir izvēlētas [jurisdikcijas noteikšanas klauzulā], interpretējot šos tiesību aktus atbilstīgi Savienības tiesībām, it īpaši Direktīvai [..]”* (spriedums, 2020. gada 18. novembris, C-519/19, *Ryanair*, 51. punkts, un spriedums, 2022. gada 8. decembris, *Luxury Trust Automobil*, C-247/21, 67. punkts, ECLI:EU:C:2022:966).
- 45 Tādējādi no Tiesas judikatūras, šķiet, izriet, ka no tās izriet, ka tā prasa, lai valsts tiesa interpretētu noteikumu atbilstoši, pat ja tai ir jāpiemēro citas dalībvalsts tiesību akti.
- 46 Tomēr, kad Tiesai tika tieši uzdots tieši šis jautājums, Tiesa uz to neatbildēja, ņemot vērā izskatāmās lietas īpatnības (spriedums, 2022. gada 15. decembris, C-577/21, ECLI:EU:C:2022:992).
- 47 Turklāt varētu būt lietderīgi uzzināt, vai valsts tiesas loma, piemērojot citas dalībvalsts tiesību aktus un konstatējot, ka tai nav iespējams sniegt šo tiesību aktu atbilstīgu interpretāciju, ir identiska tai lomai, ko tā pilda, piemērojot savus valsts tiesību aktus, un vai, ja tā, tad Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. pantā nostiprinātais nediskriminācijas princips, kas konkretizēts Direktīvā 2006/54/EK, var tai likt pat strīdā starp privātpersonām nepiemērot šīs tiesības.
- 48 Līdz ar to pastāv pamatotas šaubas par šādu secinājumu, tāpēc Kasācijas tiesa uzskata, ka ir nepieciešams iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu arī šajā jautājumā, turklāt ņemot vērā atbildes institucionālās sekas.

AR ŠĀDU PAMATOJUMU Tiesa,

ŅEMOT VĒRĀ LESD 267. pantu,

UZDOD Eiropas Savienības Tiesai šādus jautājumus:

1. Vai Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (EAEK), ko Eiropas Savienības Padome apstiprināja ar 2020. gada 30. janvāra Lēmumu (ES) 2020/135, ir jāinterpretē tādējādi, ka Apvienotās Karalistes tiesiskais regulējums, ar kuru transponēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/54/EK

(2006. gada 5. jūlijs) par tāda principa īstenošanu, kas paredz nodrošināt vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos, 19. pants, tiesai, kas lemj pēc pārejas perioda beigām, ir jāuzskata par dalībvalsts tiesisko regulējumu, ar kuru transponē direktīvu, ja fakti ir notikuši pirms šī datuma un/vai tiesvedība ir uzsākta pirms šī datuma?

2. Vai LESD 288. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesai, kas izskata strīdu starp privātpersonām un kurai ir pienākums piemērot citas dalībvalsts tiesības, ir jāinterpretē šo tiesību normas atbilstoši direktīvai, un savstarpējas uzticēšanās princips to neliedz?

3. Ja valsts tiesa uzskata, ka šādu atbilstošu interpretāciju nav iespējams veikt, vai tai, tāpat kā tā to darītu attiecībā uz savas valsts tiesībām, ir pienākums nepiemērot šīs tiesības, ja runa ir par Savienības tiesību vispārēju principu vai ar direktīvu konkretizētu primāro tiesību normu?

APTURĒT tiesvedību par kasācijas sūdzību līdz Eiropas Savienības Tiesas nolēmuma pasludināšanai.

[..]

[..] *[Tiesvedības elementi]*

[..]